

**Försvarsdepartementet**Myndigheten för civilt försvar  
651 81 Karlstad

## Uppdrag till Myndigheten för civilt försvar att utveckla nationell samordning av byggnads- och reparationsberedskapen

### Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för civilt försvar (MCF) i uppdrag att på nationell nivå utveckla och etablera en grundläggande förmåga att samordna och inrikta en byggnads- och reparationsberedskap för totalförsvarets behov. Syftet med uppdraget är att stärka totalförsvarets samlade förmåga att upprätthålla nödvändig funktionalitet genom att röja, reparera och återställa samhällsviktig infrastruktur, vid höjd beredskap och ytterst krig.

MCF ska

- tillsammans med berörda myndigheter identifiera vilka resurser inom byggnads- och reparationsberedskap som är relevanta för nationell samordning,
- med stöd av berörda myndigheter analysera behovet av förstärkningsresurser för byggnads- och reparationsberedskap och, om behov finns, föreslå hur sådana kan utformas och finansieras utifrån kostnadsberäknade förslag baserade på olika ambitionsnivåer,
- tillsammans med berörda beredskapsmyndigheter utveckla och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan sektorer, civilområden och MCF:s samordnande roll gällande utvecklingen av byggnads- och reparationsberedskapen, och
- analysera behov av ändringar i myndighetsinstruktioner och förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap samt lämna nödvändiga författningsförslag, inklusive en konsekvensutredning enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar och finansieringsförslag.

Som en del av uppdraget ska MCF utveckla en grundläggande förmåga att

- samordna och inrikta byggnads- och reparationsberedskapen på nationell nivå samt stödja myndigheter med geografiskt områdesansvar att samordna byggnads- och reparationsberedskapen på lokal och regional nivå, utifrån totalförsvarets samlade behov,
- stödja sektorsansvariga och andra berörda myndigheters arbete med den sektorsvisa förmågeuppbyggnaden av byggnads- och reparationsberedskapen,
- med stöd av berörda aktörer ta fram beslutsunderlag för prioriteringar avseende användningen av tillgängliga byggnads- och reparationsresurser vid bristsituationer utifrån totalförsvarets samlade behov, och
- inkludera information om kommunala och regionala resurser i den nationella samordningen.

MCF ska vid uppdragets genomförande utgå från etablerad sektorsspecifik reparationsberedskap och beakta verksamheternas erfarenheter för att komplettera beredskapen i nödvändiga delar. MCF ska även beakta kommuners och regioners samhällsansvar och resurser för att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter inför och under fredstida kriser och höjd beredskap.

MCF ska vid uppdragets genomförande inhämta underlag och synpunkter samt i den mån det behövs i övrigt ta stöd av Affärsverket svenska kraftnät, Boverket, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk, Försvarsmakten, Kriminalvården, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Post- och telestyrelsen (PTS), Statens energimyndighet, Statens fastighetsverk, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Tillväxtverket, Trafikverket och civilområdesansvariga länsstyrelser. Vid behov ska MCF även inhämta underlag och i övrigt föra dialog med andra berörda aktörer, såsom branschorganisationer, företag och andra offentliga intressenter.

MCF ska senast den 1 mars 2027 lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet). Delredovisningen ska innehålla alternativa kostnadsberäknade förslag på hur arbetet med byggnads- och reparationsberedskapen utifrån olika ambitionsnivåer kan skalas upp, en bedömning om det lämpligaste alternativet utifrån kostnads- och samhällsekonomisk effektivitet samt förslag på hur alternativen kan finansieras.

MCF ska senast den 30 april 2027 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet).

Uppdraget att utveckla och etablera en grundläggande förmåga enligt ovan ska genomföras inom beslutad respektive beräknad ram för myndighetens förvaltningsanslag.

### **Skäl för regeringens beslut**

Det finns ett behov av att utveckla en byggnads- och reparationsberedskap för totalförsvarets samlade behov. Erfarenheter från Ukraina visar att förmågan att snabbt reparera och återställa samhällsviktig infrastruktur är avgörande för att motstå väpnade angrepp och hantera konsekvenserna av ett långvarigt krig. Förvarsberedningen konstaterar i sin rapport Skärpt läge – aktuell lägesbild i totalförsvaret och omvärlden (Ds 2026:12 s. 99) att en stärkt förmåga att reparera och återställa kritisk infrastruktur är central för totalförsvaret.

Utredningen om näringslivets försörjningsberedskap (utredningen) bedömde i sitt slutbetänkande Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap (SOU 2025:68 s. 236) att byggnads- och reparationsberedskap innebär en förmåga hos aktörer att, självständigt eller genom anlitan av utomstående aktörer, planera, projektera och utföra byggnads- och anläggningsarbeten samt tillhandahålla material, maskiner och övrig utrustning vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Ansvar för att upprätthålla en sådan förmåga omfattar de byggnader, anläggningar och den infrastruktur som behövs för att bedriva samhällsviktig verksamhet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Beredskapen behöver därför byggas upp inom alla beredskapssektorer med ansvar för sådan infrastruktur.

Sedan betänkandet överlämnades har erfarenheter från Ukraina gjort det allt tydligare att byggnads- och reparationsberedskapen behöver utvecklas i samspel med skyddsåtgärder för att kunna både förebygga och hantera konsekvenserna av långsträckt precisionss attacker mot samhällsviktig infrastruktur som exempelvis el-, transport- och kommunikationsnät. Beredskapen för att upprätthålla funktionalitet i samhällsviktig infrastruktur behöver byggas på ett kostnadseffektivt sätt, där hänsyn tas till att olika åtgärder kan vara mer eller mindre ändamålsenliga för olika typer av infrastruktur.

Byggnads- och reparationsberedskapen behöver även inkludera beredskap för att röja odetonerad ammunition i samband med reparationsinsatser. Vid höjd beredskap ansvarar den kommunala räddningstjänsten för sådan röjning. MCF ska som sektorsansvarig myndighet för räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen samordna åtgärder inom området. MCF ska även, som samordnande myndighet för byggnads- och reparationsberedskapen, stödja berörda aktörer i att planera för röjning av odetonerad ammunition vid reparationsarbeten och i att förbereda rutiner för samverkan med räddningstjänsten.

Utredningen föreslog att beredskapsmyndigheterna inom beredskapssektorn för industri, byggande och handel (Tillväxtverket, Boverket och SGU) ska ansvara för att skapa förutsättningar för byggnads- och reparationsberedskapen, exempelvis genom metodstöd, utbildning och övning för berörda aktörer inom specifika sektorer och geografiska områden. Enligt förslaget skulle ett kansli med syfte att stödja detta arbete inrättas hos Tillväxtverket och regleras i särskild förordning. Regeringen bedömer att dessa myndigheter inte bör ges ett tvärsektoriellt ansvar för byggnads- och reparationsberedskap, eftersom det skulle riskera att skapa otydliga ansvarsförhållanden i beredskapssystemet. I linje med den bedömningen anser regeringen att det inte är ändamålsenligt att inrätta ett kansli hos Tillväxtverket enligt utredningens förslag.

Flera myndigheter, däribland Affärsverket Svenska kraftnät, PTS och Trafikverket, har redan etablerat sektorsspecifik reparationsberedskap. Den fortsatta utvecklingen och den nationella samordningen behöver bygga vidare på dessa myndigheters erfarenheter och befintliga förmåga samt den etablerade strukturen i beredskapssystemet.

Regeringen bedömer att en kostnadseffektiv uppbyggnad av totalförsvarets samlade byggnads- och reparationsberedskap kräver en sektorsövergripande samordning av behov, resurser och material, inklusive möjlighet att föreslå hur resursnyttjande ska prioriteras vid bristsituationer. MCF har sedan januari 2026 ett nationellt samordnande ansvar för civilt försvar, samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor, och ska företräda det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser. Regeringen anser att ansvaret för den nationella samordningen av byggnads- och reparationsberedskapen bör vara en naturlig del av MCF:s befintliga uppgift som nationell samordnare för det

civila försvaret innefatta den stödjande funktion som kansliet skulle haft enligt utredningens förslag.

Utredningen föreslog även att Boverket och MCF ska få i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta förstärkningsresurser för byggnads- och reparationsberedskapen, likt dem som finns för hantering av exempelvis skogsbränder, översvämningar och oljeutsläpp. Sådana resurser skulle kunna bestå av material, utrustning, maskiner och utbildad personal inom exempelvis bygg- och anläggnings-arbeten, inklusive konsulter för bland annat projektledning, besiktning och mätning. Regeringen delar bedömningen om behovet av en sådan utredning.

Utöver Affärsverket svenska kraftnät, Boverket, PTS, SGU, Tillväxtverket och Trafikverket bedömer regeringen att civilområdesansvariga länsstyrelser, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk, Försvarsmakten, Kriminalvården, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Statens energimyndighet och Statens fastighetsverk har ansvarsområden eller kompetenser som kommer i fråga för fortsatt förmågeuppbyggnad och nationell samordning inom området.

Mot denna bakgrund ger regeringen MCF i uppdrag att med stöd av berörda myndigheter på nationell nivå utveckla och etablera en grundläggande förmåga att samordna och inrikta en byggnads- och reparationsberedskap

för totalförsvarets behov av att kunna röja, reparera och återställa  
samhällsviktig infrastruktur vid höjd beredskap och ytterst krig

På regeringens vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Goran Bogdanovic

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/INS och KRIM

Finansdepartementet/BA, DIS, OU och SFÖ

Klimat- och näringslivsdepartementet/BK, E, ME och NIM

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB, DL, JL, TP och US

Affärsverket svenska kraftnät

Boverket

Fortifikationsverket

Försvarets materielverk

Försvarmakten

Kriminalvården

Livsmedelsverket

Länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra

Götalands och Skåne län

Polismyndigheten

Post- och telestyrelsen

Statens energimyndighet

Statens fastighetsverk

Sveriges geologiska undersökning

Tillväxtverket

Trafikverket